

Opdracht

Innovatiewerkplaats EnTranCe

Titel opdracht

Deelmobiliteit

Opdrachtgever

Hive.Mobility

Probleemstelling

Duurzame deelmobiliteit heeft een grote potentie om de leefbaarheid en bereikbaarheid in steden en op het platteland te vergroten. Voor de meeste reizigers is deelvervoer echter geen geschikt alternatief. Werk samen met onderzoekers en andere studenten binnen een 'afstudeertafel' en pak één van de uitdagingen op, waarmee we deelname aan deelvervoer kunnen vergroten. Denk hierbij aan verschillen tussen reizigerstypen of sociale barrières, aan innovatieve verdienmodellen, gedragsbeïnvloeding, en aan stimulerend overheidsbeleid.

Opdrachtomschrijving(en)

De voordelen binnen stedelijk gebied

Met name in stedelijke gebieden is het nodig om heel veel parkeerruimte te reserveren om alle auto's een plekje te geven, welke dan niet kan worden gebruikt voor recreatieve inrichting zoals parken en speeltuinen. Echter, vervoersmiddelen staan het grootste deel van de tijd stil, waardoor een groot deel van de aanwezige vervoerscapaciteit meestal niet wordt benut. Door auto's, maar ook andere vervoersmiddelen, te delen met andere reizigers is het in potentie mogelijk wél te voldoen aan de mobiliteitsbehoefte én tegelijk het aantal auto's sterk terug te dringen. Afhankelijk van de vorm van autodelen, kan de 'car replacement factor' van autodelen oplopen tot 10. Met andere woorden 1 deelauto vervangt 10 andere auto's.

De voordelen voor landelijk gebied

In landelijke gebieden is er vaak sprake van een krimpende bevolking doordat veel (jonge) mensen naar stedelijke gebieden trekken om te wonen en werken. Openbaar vervoer goed organiseren is daarom een uitdaging. En dat terwijl goede bereikbaarheid naar een stad én tussen kleinere woonkernen essentieel is voor leefbaarheid. Deelmobiliteit kan juist voor deze gebieden een uitkomst bieden. Bijvoorbeeld door de reistijd te verkorten van de zogenaamde 'first and last mile' van huis naar een bus- of treinstation.

De potentie voor verduurzaming van energiegebruik.

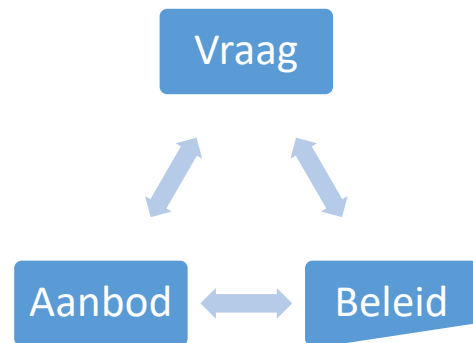
Deelmobiliteit een goede kans is over te stappen op emissievrij vervoer. Battery Electric Vehicles (BEV) en voertuigen met een waterstofcel zijn vanuit financieel oogpunt vaak geen goed alternatief voor traditionele auto's. Door kosten slimmer te delen en de overheid te betrekken is deze transitie beter mogelijk.

Uitdagingen

Opdracht

Innovatiewerkplaats EnTranCe

Zoals uit literatuur, rapportages en kennisplatformen blijkt is meer deelname aan deelvervoer slechts mogelijk indien vraag, aanbod en beleid met elkaar in overeenstemming raken. Deze elementen, zoals afgebeeld in Figuur 1, beïnvloeden elkaar in sterke mate. Ongepast aanbod van deelvervoer leidt er toe dat de vaak nog latente vraag naar deze vorm van mobiliteit zich niet kan manifesteren. Goed beleid is nodig om gepast aanbod in de openbare ruimte op gang te helpen en te faciliteren.

Figuur 1. Versimpelde weergave afhankelijkheden implementeren deelvervoer

A. De vraag naar deelvervoer

De potentie van deelvervoer voor de leefbaarheid van stad en platteland is met andere woorden enorm. Anderzijds blijkt dat deelvervoer nog maar **heel weinig wordt gebruikt** (Newcom, 2021). Slechts 5% van een representatieve steekproef van de NL-bevolking geeft aan wel eens een deelfiets te gebruiken terwijl slechts 4% wel eens een deelauto gebruikt. Uit de deelmobiliteit monitor van CROW blijkt bovendien dat in landelijke gemeenten het relatieve aantal deelauto's en gebruikers achterblijft ten opzichte van stedelijke gebieden. Onderzoeken waarom deelvervoer nog maar zo weinig wordt gebruikt is een belangrijke uitdaging. Het is nodig een beter profiel op te stellen van reizigerstypes op te stellen (zowel hun mobiliteitsbehoefte als hun **houding over privébezit** van auto's) én hoe deze varieert van gebied tot gebied. Deze **profilering** kan enerzijds de basis vormen voor nieuw te ontwerpen deelconcepten. Anderzijds zullen inzichten over de potentiële gebruikers ook handvaten geven hoe mensen te **overtuigen** over te stappen op deze manier van mobiliteit. Denk hierbij aan een **communicatiestrategie** om **mobiliteitskeuzes te beïnvloeden**.

B. Het aanbod van deelvervoer

In de steden is het aanbod van deelvervoer het grootst. Kijk bijvoorbeeld naar de vele scooters die op sommige plekken het straatbeeld domineren. Ook zijn commerciële aanbieders van deelauto's vrijwel **alleen maar actief in (groot)stedelijk gebied**. Blijkbaar is er een **mismatch** tussen de behoeften van de meeste gebruikers en de deeldiensten die tot dusver commercieel interessant zijn voor deze aanbieders. Het is nodig om uit te zoeken waarom commerciële aanbieders niet actief zijn in landelijk gebied én **andere deelconcepten te ontwikkelen** om die duurzame en goede bereikbaarheid voor iedereen mogelijk te maken.

C. Het beleid van de overheid.

Gepaste deelmobiliteit introduceren vergt een **stimulerend beleidsraamwerk** vanuit gemeenten en provincies, omdat de openbare ruimte geschikt moet worden gemaakt. Denk aan de **inrichting van parkeergelegenheid**, mobiliteitshubs, maar ook het plaatsen van laadpalen. Hiermee is de kans kleiner dat gemeentes kansen mislopen of dat ongewenste aanbieders actief worden (CROW,2021). Het is nodig in kaart te brengen wat de actuele

Opdracht

Innovatiewerkplaats EnTranCe

stand van kennis en ervaring is bij de lokale overheden én wat ambtenaren nodig hebben om een stapje te maken bij het formuleren en uitvoeren van stimulerend beleid.

Afstudeertafel 'inclusieve duurzame deelmobiliteit'

Binnen de hierboven geschetste problematiek zijn vele interessante opdrachten te formuleren. Hieronder staan alvast 4 concreet uitgewerkte vragen waar we antwoord op zoeken.

Vraag 1. Enerzijds vormen de kosten van deelmobiliteit vaak een barrière tegen de overstap naar deelmobiliteit. Anderzijds lijken reizigers zich niet vaak bewust van de werkelijke kosten van een rit met eigenvervoer, welke veel hoger zijn dan alleen benzine. Onderzoek in welke mate reizigers kostenbewust zijn en/of ontwerp een (digitale) oplossing waarmee dit inzicht kan worden vergroot.

Vraag 2. De type reis bepaalt in hoge mate welke vorm van vervoer het meest geschikt is. Vraag aan reizigers welke type reis hoe vaak voorkomt in de regio Groningen of de regio Assen of de Regio Leeuwarden. Maak onderscheid tussen stad en ommeland. Breng daarbij eveneens in kaart in welke mate reizigers hechten aan een eigen vervoersmiddel.

Vraag 3. Het aanbod van commerciële aanbieders beperkt zich zeer tot stedelijk gebied. Op welke wijze is het aanbod te verbreden zodat meer gebieden, en meer type reizigers toegang krijgen tot voor hun geschikte en acceptabele deelmobiliteit. Adviseer of ontwerp een aanbod model.

Vraag 4. Gemeenten zijn soms nog zoekende op welke wijze deelmobiliteit in hun visie past. Onderzoek wat gemeenteambtenaren nu al voor kennis en ervaring hebben. Breng in kaart wat voor aanpassingen vereist zijn in de ruimtelijke inrichting van bijvoorbeeld woonkernen op het platteland.

Geschikt voor studenten van de opleiding(en)

Vraag 1: SCMI; Communicatie, Communicatie & Mediadesign, SASS; Toegepaste Psychologie

Vraag 2: SASS; Toegepaste Psychologie; MIC

Vraag 3: SIBK; Bedrijfskunde, Commerciële Economie

Vraag 4: SOFE; Built Environment

Soort opdracht

Bachelor - afstudeeropdracht

Bachelor - opdracht in het kader van een minor

Bachelor – stage

Periode

Semester 2, februari 2022 – juni 2022

Opdracht

Innovatiewerkplaats EnTranCe

Wat zijn we en waar vind je ons?

De Innovatiewerkplaats EnTranCe is de plek waar je als student met docenten, onderzoekers, bedrijfsleven, overheden en/of maatschappelijke organisaties samenwerkt aan complexe vraagstukken. Dit doen wij op de volgende locaties:

- Locatie Proeftuin, Zernikelaan 17
- Locatie Energy Academy Europe, Nijenborgh 6.

Wat bieden we?

- Interessante, actuele en multidisciplinaire onderzoeksopdrachten op het gebied van energietransitie.
- Ruimte voor samenwerking met lectoren, onderzoekers, docenten en het werkveld.
- Begeleiding binnen de innovatiewerkplaats door themacoördinatoren, projectleiders of experts.

Ben je geïnteresseerd?

Neem dan contact op met:

Jacqueline Joosse, Coördinator Innovatiewerkplaats EnTranCe.

T: (050) 595 4708

E: iwpenrance@org.hanze.nl